

SLOVENSKI NAROD.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kuslova ulica št. 5, L nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolno sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-23
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	v Jugoslaviji		v inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	65—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazilu.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Grčija in Jugoslavija.

Dogodki, ki se odigravajo te dni na Grškem, so za našo državo velike važnosti. V grškem vprašanju ne odobravamo stališča, ki ga je zavzelo beograjsko časopisje iz razlogov, ki niso politični in stvarni in ki se preveč ozirajo na želje in ukaze bukareškega dvora. Ze svoječasna intervencija poslanička Balugdzija v prilog grškega kralja Jurija II. in njegove dinastije ter na sploh v korist monarhične državne oblike, nam ni prijala, ker se je vmešavala v čisto samolastno zadevo grškega naroda in ker po našem mnenju z dosedanjim dinastijo v Grčiji ne bi prišlo do državne in političnega reda. Grčija ne bi v doglednem času zavzela na Balkanu in v Sredozemskem morju političnega in vojaškega položaja, ki ji ga želimo iz največjih jugosl. zunanje-političnih interesov. Sedanji kralj Jurij II. je s kraljico zapustil Atene ter se podal v Romunijo na prijetni sinajski grad. Ljudsko glasovanje 16. dec. je odločilo v prilog republikanske državne oblike. Narod je izpovedal, da je sit dosedanje dinastije in njene državniške nesposobnosti. Kralj je razumel narodovo voljo in zapustil brez prelita krvi kraljevino.

Glasovanje kakor odhod kraljev je logična posledica razvoja, ki začenja že v najburnejših letih svetovne vojne. Tedaj namreč, ko je bivši kralj Konstantin, oče izgnanega kralja Jurija II. proti enoglasni volji grškega naroda odbil Venizelosa in njegovo antantofilsko politiko ter s tem Grčijo zavedo splošne uspehe antanti prijateljskih držav. Kralj Konstantin je bil Hohenzolern. Z vsemi silami se je uprl Venizelosu, s tem antanti in razdvoil grški narod na dva dela. Venizelos je v Solunu organiziral posebno grško vojsko in brez nje ga ni bilo imeli solunske fronte in solunskega predora ter jugoslovenskega vstajenja v današnji obliki. Proti koncu svetovne vojne je moral kralj Konstantin zapustiti grško zemljo in se nastaniti v Švici. Politično razdvojenost pa je le ostala, vojska se je obrnila na konstantinsko stran in pregnanega kralja kmalu poklicala nazaj.

Države, ki so se borile za antanto, so prišle do svojega računa. Samo grški narod je ostal z dolgim nosom. V tej situaciji si je hotel kralj Konstantin utrditi položaj in priboriti staro veljavo. Začel je vojno s Turčijo, ki je Grčiji obetala veliko. Toda v Evropi ni račun brez velikih krčmarjev, brez Anglije, Italije in Francije. Antanta ni mogla pozabiti dvoletne vloge kralja Konstantina. Zato ga je temeljito izigrala.

Tajno je podpirala Turčijo in jo tako naorožila, da je turška vojska v odločilnem trenutku pogazila grško armado ter jo potisnila v smirinski zaliv. Odmev tega poraza je bil strahovit. Kralj Konstantin je moral znova pobegniti v inozemstvo, kjer je po kratki bolezni umrl v Palermu. Grški narod je zaiela težka notranja kriza. latentna vojaška revolucija, ki traja še danes. Kralj Jurij II. mlad človek in sin kralja Aleksandra. se ni mogel uveljaviti. Brez rutine in mogočne osebnosti ni znal obvladati položaja in pridobiti odločujoče vojaške činitele za splošno pomiritev ter normalno državno življenje. Strahote izgubljene vojske so se izživele v notranjepolitični borbi za republiko. Že geslo samo in volitve so pomenile konec kraljevanja Jurija II.

Z odhodom sedanje grške dinastije so se zaključila težka leta grškega naroda, ki jih je prestopila radi tega, ker se je dinastija iz familijarnih ozirov vmešavala v državne poseje in nastopila proti največjemu grškemu državniku

Venizelosu. Politična smer Venizelosa je bila od nekdanj prijazna Jugoslaviji oziroma bivši Srbiji. Bil je glavni stebel balkanske vojne, mož, ki je Grčiji točno začrtal zunanje-politične poti tako napram zapadnim veselilam, kakor tudi napram bližnjim sosedom, napram Bolgariji, Albaniji, Italiji in Turčiji. Velika in močna Grčija je najboljša zaveznica naše države. Odtod interes, ki ga imamo na tem, da se končno likvidira notranja razprtja grškega naroda, izzvana po Konstantinovi dinastiji, in da grška država čimprej doseže notranjo konsolidacijo. Nam je postransko, ali je Grčija republika ali pa monarhija pod drugo dinstijo. Osemletne revolucije so pokazale da z dosedanjim dinastijo grška država ne more napredovati. Jugoslavija mora s tem dejstvom računati ter prepustiti grškemu narodu, da se sam zjedini in konsolidira. Naša želja je, da čimprej postane vojaško in politično močan činitelj balkanskega mira, pa tudi samostalnosti balkanskih držav napram nakanam rimskih pripratov.

Falkenhain je zagrešil še drugo fatalno napako, s tem, da ni pravočasno izkoristil uspehov bolgarske vojske na jugu. Motivi zelo badaste politike so onemogočili bolgarski armadi zasedbo Soluna, kar bi bilo odločilo usodo solunske fronte, ki je pozneje prinesla zmago Antanti. Hofmann smatra, da je Ludendorff napel vse sile, da bi popravil kritično situacijo, ki jo je povzročil na bojiščih Falkenhain. On ceni Ludendorffa kot heroja mag nad Rusi pri Tannenbergu. Hofmann priobčuje v svoji knjigi zanimive podatke o Brest-Litovskem miru. Med množico diplomatov, ki so se pogajali glede mira z Rusijo, je zavzemal odlično mesto Trocki. Ko s m vtihotopil Ljeninga in Trockega v Rusijo, pravi Hofmann, je bil moj načrt, da povzročijo boljševiki notranje zmede v Rusiji, ne pa da se pogajamo z boljševiško vlado glede mira. Državni tajnik Kühlmann, prvi nemški delegat, je soglašal z menoi, da ne smemo skleniti miru. Toda njega je zastupila omahljivost berlinske politike in si ni upal svetovati cesarju ono, kar bi moralo biti in kar se mi ni posrečilo, namreč da pustimo boljševike v Brest - Litovsku in podvzamemo takojšnji pohod na Petrograd, kjer bi postavili mesto Ljeninga in Trockega velikega kneza Pavla z vlado, ki bi bila pod protektoratom Nemčije. Mir bi moral biti sklenjen v Petrogradu in sicer potem, ko bi bilo ustrezno vsem ruskim pretenzijam in omočen Rusiji časten mir tako, da bi se izpremenila v našo zaveznico.

Ko so bile tako zanoredoma zamujene vse ugodne priložnosti, se je začela velika ofenziva spomladi 1918. leta. Ludendorff in Hindenburg sta končno verjela, da se njima posreči prizadeti odločilni udarec na zapadu. Nemška armada je prišla že do Marne. Toda pri Amiensu je doživela poraz in s tem je bila akcija diskreditirana. Hofmann dolži Ludendorffa in z njim ves generalni štab za zamujeno priložnost na bolgarskem bojišču. Ako je Falkenhain kriv, da je dovolil obstoj solunske fronte, ima Ludendorff na vesti še večji greh, da je bil slep in ni videl nevarnosti na tem bojišču. Hrabrost bolgarske vojske so v Nemčiji splošno priznavali. Toda vojskovodja ne sme računati s tem, da hrabrost lahko dela čudeže in nemogoče stvari. Bolgarska armada po 4letnih naporih ni mogla kljubovati na tem mrtvem bojišču mnogobrojnim francoskim, grškim, angleškim, italijanskim in srbskim četam, ki so se zbrale pred Ludendorffovim nosom, da začno veliko operacijo. Domišljija, da se bo odločila zmaga na zapadnem bojišču, je pustila vzhodno fronto brez arnade.

Po porazu Romunije je nemški generalni štab znova zamudil priložnost s tem, da ni poslal solidne pomoči bolgarski armadi, ki bi bila v tem slučaju lahko likvidirala solunsko fronto kot očitno nevarno postojanko. Nasprotno, precej dobri in izvežbani topiški odredi so se umaknili s tega bojišča rezervistom in negodnemu materijalu.

Turčija je dobila težko nalogo, da pretrga stike zaveznikih sil z vzhodnimi kolonijami, ki so bile Antanti glavni vir za človeški in vojni materijal. V tem pa so prišli Turki sami v zelo kritičen položaj in so morali s pičlimi sredstvi voditi zmagovito ofenzivo na erzerumskem bojišču. Nemški štab ni izkoristil turških uspehov, da bi osiguril centralnim državam bogate zaloge živil, dasi so te vstevši tudi Bolgarijo, gladovale. Toda usodno odgovornost nosi Ludendorff za svojo malomarnost glede bolgarske fronte. Bolgarsko vrhovno poveljništvo je vsak dan opozarjalo, da zavezniška vojska priravnja odločilno ofenzivo na solunski fronti. Bolgarski generali so presojali položaj trezno in pravočasno zahtevali pomoči, da bi mogli kljubovati sovražniškim atakam, ki so jih slutili z največjo točnostjo. Ludendorff pa je prezrl, da se pripravila tu udarec ne proti Bolgariji, nego proti Nemčiji. On ni hotel slišati o kaki nevarnosti. In ne samo, da ni dal zahtevane pomoči, temveč je odposlal na zapadno bojišče še ono maloštevilno nemško armado, ki se je nahajala tu, kar je silno poparilo bolgarsko vrhovno poveljstvo. V tem pa je bilo že jasno, da na zapadu niso mogoče nobene operacije in da je treba ali za vsako ceno skleniti mir, ali pa začeti defenzivo in doseči delne uspehe tam, kjer bi bilo to mogoče. Očividno je bilo, da je treba tekom 1918. leta skoncentrirati čete na solunski fronti, da se začeti zaledje centralnih držav, ki ga sama bolgarska armada ni mogla činiti. Nemški generalni štab bi bil lahko vsak trenutek poslal zahtevano pomoč vsaj iz Rusije in Romunije, kjer so številne čete države krle krle. Te čete so morale poznati po porazu bolgarske armade pri Dobrem polju v paniki bežati v Nemčijo. Tako je torej polom na solunski fronti zakrivil izključno le nemški generalni štab.

Hofmannova knjiga je poleg svoje objektivnosti zelo zanimiva zlasti še zato, ker kaže načrte, ki jih je snovala Nemčija glede Rusije. Iz njegovega priznanja je razvidno, da je imela nemška politika svoje prste v Rusiji že med svetovno vojno, kakor igra tam važno vlogo še dandanes.

Vojna zamujenih priložnosti.

Memoari generala Hofmanna. — Mir v Brest-Litovsku. — Kdo je pravil Ljeninga in Trockega v Rusijo? — Hofmannovi načrti: Pohod na Petrograd, vzpostavitev carstva, car Pavel. — Važnost solunske fronte. — Ludendorff zakrivil bolgarsko-avstrijski poraz na solunski fronti.

Nemci, ki so sploh znani po bogastvu vojne literature, so napisali mnogo vojni posvečenih knjig, med katerimi pa ni bilo nobene kolikor toliko objektivne. Šele sedaj se je pojavilo tako posrečeno delo — to je obširna knjiga generala Hofmanna, naslovljena »Vojna zamujenih priložnosti«. Avtor je dobro znani nemški general, ki je pred vojno kot intimen prijatelj in sodružnik feldmaršala Hindenburga in generala Ludendorffa igral važno vlogo pri vojaških operacijah na zapadnem bojišču, kjer je bil več let zaporedoma načelnik generalnega štaba zapadne armade. On ne piše zgodovine vojne, nego kot udeleženec vseh važnih dogodkov podaja kritiko, ki se odlikuje s političnim realizmom in objektivno sodbo, tujo vsem drugim nemškim avtorjem raznih knjig o svetovni vojni. Kot član glavne delegacije pri sklepanju Brest - Litovskega miru je general Hofmann zaslovel kot surov in aroganten junak. V resnici pa je bil med uglednimi nemškimi vojaškimi strokovnjaki edini z zdravo politično orijentacijo. On je bil med nasprotniki podvodne vojne, češ da se ne more razviti v toliko, da bi imela Nemčija od nje kako realno korist. Bil je tudi nasprotnik aneksionističnih tendenc glavnega štaba in proti razglasitvi ne-

odvisnosti Poljske, v kateri je videl sovražnika germanizma.

Po mnenju Hofmanna sta prezrla prvo priložnost, ki bi bila osigurala Nemčiji vojni uspeh, predhodnika Ludendorffa in Hindenburga, generala Moltke in Falkenhain. Moltke je avtor vojnih načrtov proti Belgiji. Po prvi posrečeni fazi je zbral nemške sile proti Franciji in upal, da jo bo z uspešnim udarcem izbil iz ravnotežja. V tem pa je bila nemška oborožena sila istočasno nanerjena proti Marni, Verdunu in Epernay, enoten udarec je postal nemogoč, nemška moč je bila razdeljena na tri dele. Bitka na Marni je bila izgubljena v prvi vrsti radi razkosanosti sil. Druga prezrta okolnost je uničevanje ruske vojaške moči, kar je bilo lahko dosegljivo po prvi Hindenburgovi zmagi. Avstrijski vrhovni poveljnik Conrad v Hötendorf, ki ga smatra Hofmann za najspodobnejšega med vsemi tedanjimi vojskovodji, je izdelal nov načrt, kako bi bilo mogoče razbiti sovražnika drugega za drugim. Zahteval je, naj se nemška armada izkoristi za poraz Italije na Soči in ko bi bilo likvidirano to bojišče, naj bi se podvzela akcija proti Franciji v velikem obsegu in na nepričakanem kraju. Temu se je upiral ces. Viliem, ki se ni mogel sprilazniti z neuspehi pri Verdunu in na Marni.

M. Z.

Monoični mrstan.

(Narodna pravilica z godbo, petjem in pleso v štirih delanih. Pisal Fran Milčinski. Glasbo zložil Viktor Parma. — Režiser A. Danilo.)
 (Konec.)

Osamljeni režiser res ni zavidanja vreden. In če ni agilen, neizčrpan mož z mnogimi obzorji, z imaginacijo, humorjem in odtodi izviraječimi mnogoterimi lastnimi domisleki, je še celo v najtežjem položaju.

Pričaranje velike armade pred okna gradu si je Milčinski zamislil izvrstno in tudi Parma je skomponiral marš (tu je je bil najbrže v svojem pravem elementu; »Mladi vojak« so mi še vedno Parmova najbistrejša, najbolj v kri gredoča skladba in so zato šli daleč po svetu), ki bi prihajanje armade od planissima do fortissima slikal živo, kar »za priteči«. Če bi režija to bila primerom preskusila z godci za sceno, s štati-sti pa naraščajoči korak in žvenket orožja, vedno bližje živjivo-klice vojaštva in povelja pri zasedanju trga, dokler ne bi pred palačo zaorila do neba segajoča manifestacija, žvenket, nekakka himna, a oboje skoro udušeno po kriku regimentov, ki pozdravljajo kralja ob oknu . . . občinstvo bi bilo kar

fascinirano. In kakšen zaključek akta! Ta nad vse hvaležni in iz dela imperativno izhajajoči kolesalefekt je režiser — enostavno črtal. Oh, saj je vse ono. Ali pa sploh ni prišel na to, kakšna pečenka se mu tamkaj sama ponuja. Akt, kjer združuje Stanko v jetniškemu stolpu in pride preoblečena princesa iskat ga, kjer tudi izpoznamo iz pogovorov ljudstva vsa krutost Devetega kralja, so popolnoma črtali. Nič bi ne rekel k okrajišavi. Toda popolno črtanje je zadnjemu aktu izmaknilo dosti utemeljenosti. Postal je skoro neorganski prilipek na vse drugo.

Režija je težko, sila težko in popolnoma samostojno delo. Tudi pisatelj se ji mora uklanjati. Imeti mora pa zavest, da se uklanja vsaj enakovrednemu, če tudi zaradi posebnosti glediških zahtev deloma drugače orientiranemu duhu.

Treba je neumorne porabe časa v pozitivnem delu, zapiskov in event. risanih beležk, treba brihtnosti in velike imaginacije, predno je stvar na tem, da se sploh poskuša. Posebno pa je tudi paziti na prijajočo izbiro igralcev.

Drenovec je bil dober Stanko. Ima za pravilčne prince lepe vnanje pogoje. Se je jako potrudil. Šaričeva je v vlogah princes s svojo lepoto in lirsko čutečnostjo vselej nenadomestljiva; tako je tudi to pot dala vlogi vse, česar

potrebuje. Za komičnega carja Aleša nimamo čisto pravega igralca. Pokoini Verovšek bi bil. Lipaha se vzeli, ker je eden naisposobnejših in ker je bolj okroglega lica. Vendar ni ta vloga zani. Te vrste dobrodušni humor mu ne gre izpod rok s popolno verjetnostjo. Saj je imel dokaj dobrih momentov, ali celotna figura ni bila iz onega kova, ki bi si ga želeli. Sicer si pa tudi pisatelj menda ni bil docela na jasnem, kaj bodi ta car. Enkrat se kaže bolj serenissima, nato pa zopet dobrično, ki ne dela razločkov med občevanjem s princeso, tulim kraljem ali pa s preprostim narodom.

Najhvaležnejša in v značaju z dosledno satiro izvedena je vloga tujerodne gospe vdove von Preseltaig, ki se je po nesreči omožila »med to surovo ljudstvo«. Uživa pa prav rada od tega ljudstva dobrote; zraven viha nos, kakor bi ji ne bilo treba in bi bila samo milost od nje, če dovolil, da preprosta ženica in njen sin nastitijo njenih pet vedno lačnih otrok. Ima silno imenitne visoke zveze (seveda le v lastnih očeh) in se smatra za vse kaj boljšega, finejšega. Ošabna in nehvaležna beračija.

Vera Danilo va je že marsikdaj dobro igrala, če je bila vloga zanj. Teje pa ni popolnoma kos. Jo je sicer med obema premijerama preštudirala v duhu pisatelja in se ji je poznalo, da zdaj

čisto dobro ve, kaj hoče; manjka ji pa potrebne karakterne mimike, zlasti pa pravega glasu s širokimi in globokimi modulacijami. Ima pravzaprav v grlu le en visok ton, ki gre skozi cel večer kakor brezkončno žvenkljanje vedno enega kruglica. Vendar pa je imela dovolj ambicije in humorja, da si je režila prilichen del prave Preseltaigovke.

Njena sestra Mira Danilo va je častno zastopala malo govorilno vlogo kraljice helih vil. — Rakarjeva je kmetsko kajzarico in mater igrala z ono zanesljivo solidnostjo, ki smo jo od nje vajeni in ki dobro dé.

Skrbinšek in Plut sta bila komična ministra. Prvi suh, drugi bi moral biti čim debelejši, ker sta niju značaja po tem. Oba sta se po možnosti potrudila. Vendar prišlo Plutu vsaj gotove vrste komične vloge bolj nego Skrbinšku. Skrbinšek je v takih groteskni položajih vedno prisiljen in pretirava-joč, in to tem bolj, čim bolj se trudi vzbuditi veselost (na pr. kot norec v »Kar hočete«). Spoštovanje mu za dobro voljo in trud; toda naj ga raje ne silijo v take vloge; je drugačnih zanj dovolj.

Kaj, ko bi mu oddal Krali svojega ministra Mehmeda, ki je bolj naravno resna vloga, sam bi pa prevzel tega ministra Rigomira. — Peček je bil kot

Deveti kralj zelo lep mavrijski sultan in ga je tudi igral s pravim dostojanstvom.

Strašno nam manjka komikov. Menda sem to že kdaj omenil. Pravzaprav ima dobro komično žilo samo Rogoz, ki je pa z velikimi prvimi vlogami vedno do vrha zaposlen. Je pač na razne strani usposobljen. In tudi Kralj je v tem pogledu pristen igralec, da zna biti prepričevalno komičen.

Uprava naj bi se z vso vneto potrudila, pridobiti nam od koder bodi vsaj enega, raje pa dva talentirana komika, ki bosta pa imela tudi ono vnanjo okroglino, brez katere premnogo komičnih vlog ne dosega pravega učinka. Morda bi se le znašel kak Hrvat ali Srb, ko ni Slovencev. Ves ansambl bi dobil drugačno, boljše lice s takim prirastkom. Jaj, če bi našli moža, kakršen je zagrebški Grund! Glediški list našteva imenoma 35 sodelujočih; ni potrebno vseh tukajle navesti, ker so ostale vloge premaihe. Štiri vile so bile Slavčeva, Juvanova ml., Ježkova, Kramarjeva. Zakleti mladenci Jan, Medven, Jerman. Med 5 otroci vdove von Preseltaig je bila za naistarejšega Gorupova. Preoblekli se pa niso, čeprav je Stanko potom čarobnega prstana ukazal, naj dobe lepe obleke.

Telefonska in brzojavna poročila

Politična situacija.

Koalicija s klerikaci? — Klerikalne zahteve. — Radić in vlada. — Ureditev draginjskih doklad sodnikom. — Demisija dveh ministrov zavrnjena.

— Beograd, 19. decembra. (Izv.) Na sinočni, od 16. do 20. trajajoči seji je ministri svet razpravljajal o bodočem delu narodne skupščine in o parlamentarni situaciji. Razmotrivana so bila važna notranjepolitična vprašanja, katerih rešitev ima odločno vplivati na nadaljni razvoj notranjih razmer. Ministri svet je ob enem pripravil material za narodno skupščino.

Zelo občutna je bila debata o akciji za novo politično kombinacijo. Govorjeno je bilo o koaliciji s klerikalci. Ugovinjeno je bilo, da so zahteve klerikalcev zelo pretirane. Klerikalci zahtevajo po neki verziji mesto ministrskega podpredsednika v vladi. Ta zahteva je precej dalekosežnega pomena. Klerikalci dalje tudi zahtevajo, da bi vlada delala do mesca junija in potem razpisala nove volitve v parlament z vodilnim geslom: »Revizija ustave«. Te zahteve radikali ne morejo sprejeti. Koalicija radikalcov s klerikalci je dala večerjapovod raznim političnim razmišljanjem. Imajo se nadaljevati pogajanja med klerikalci in radikali.

Ministrski svet je dalje tudi razpravljajal o Radiću in o administrativni

razdelitvi države. Po informativnih poročilih vladi se ima Radić v kratkem vrniti v svojo domovino. Vlada je sinoči razmotrivala, kako stališče ima zavzeti napram Radiću. Vse zavisi od politične konstelacije. Če bo Radić nadaljeval z doseganjo politiko in rovaril proti interesom države, ga namerava vlada pozvati pred sodišče.

Minister notranjih del Vujičić je poročal o razdelitvi države v oblasti. Minister pravde je predlagal, da se do definitivnega sprejetja sodniškega zakona uredijo draginjske doklade sodnikom. Iste splošno imajo veljati za sodnike iste, kakor jih določa uradni zakon, samo doklade se zanje določijo s posebno uredbo.

Ministrski svet je tudi razpravljajal o izidu volitev na Grškem. Kralj je bil pozvan, da se nemudoma vrne v Beograd.

Ministrski svet je dalje sklenil, da se demisija ministrov Jankovića in Uzunovića ne vzame na znanje in sta oba ministra pozvana, da se zopet udeležujeta sej ministrskega sveta. Ministra najbrže danes prekličeta svoji demisiji.

Pred padom monarhističnega režima na Grškem.

Beg grškega kralja v inozemstvo. — Zmaga republikancev.

— Atena, 18. decembra. (Havas.) Po doseganju znanih volilnih rezultatov je konstituenta sestavljena izključno iz konservativcev in republikanskih venizelistov. Konservativci imajo večino.

— Atena, 18. decembra. (Izv.) V sled volilnega rezultata nedeljskih volitev nastvarjene politične situacije se je sinoči sestel ministrski svet. Po daljšem posvetoivanju je bil izdan tale komunikacije: Ker se izvoljena konstituenta v kratkem sestane in bo razmotrivala o primerih državnih oblik, sta se revolucije in ministrski predsednik mnenja, da je v svrhu vzdržavanja miru povodom razprav o tem skrajno važnem vprašanju potrebno, Nj. Vel. kralju objaviti mnenje, da se odstrani iz države do določitve definitivnega režima. To mnenje je bilo kralju objavljeno, ki bo jutri sam objavil svoj sklep.

— London, 18. decembra. (Izv.) Po poročilih iz Aten pričakujejo, da neposredno izbruhne dinastična kriza. Kralj Georgios jutri odpotuje iz Aten.

— Beograd, 19. decembra. (Izv.) Atenski listi oobito republikanski ob-

širno opisujejo manifestacijski zbor, ki se je vršil dne 17. na glavnem trgu. Republikanska stranka je na tem zboru soglasno sprejela resolucijo, v kateri konstatira, da je vlada povodom volitev z vso resnostjo in prevladnostjo vzdrževala javni red in mir. Meščanstvo Aten in Pireja želí notranji mir in konec vseh notranjepolitičnih borb. V sled tega zahteva, da kralj takoj zapusti deželo. Oficirji vojske in mornarice v Atenah in Pireju, Solunu in drugih mestih so poslali vladi in revolucijskemu odboru spomenico, v kateri silikajo strahote maloazijske vojne, katastrofo Grške, ki jo je zakrivila dinastija in ob enem s posebnim povdarkom naglašajo, da je ravno ta dinastija zakrivila, da se je zrušilo zavezništvo in bratstvo med Grško in Srbijo in da ni Grška stopila med svetovno vojno na stran zaveznikov, vsled česar bi bil postal položaj ves drugačen.

— Atena, 18. decembra. Za časa kraljeve odsotnosti se izvohi posebno regentstvo.

Reški problem.

Važna misija generala Giardina. — Zamenjava reških in jugoslovenskih kron.

— Reka, 19. decembra. (Izv.) Vojaški guverner general Giardino je večerjapovodno poročilo o položaju na Reki. Giardino ima važno mislo, da izposluje takojšnje rešitev važnih gospodarskih problemov, ki so v zvezi z mestom in mestno upravo. V trgovskih krogih govore mnogo o nezadovoljstvu na Sušaku, ob enem pa tudi razpravljajajo, kako bi se mogle vzpostaviti dobre trgovske zveze z zaledjem. Trgovski krogi naglašajo, da je jugoslovenski prometni minister kazal premalo zanimanja za jugoslovenske pristanišča.

Muce in kužka pa nočem pozabiti. Govoreča in celo pekoča židvalci živali domov prinaša, vzeli žive muce in kužka. Le malo ljubezni in potrpljenja bi bilo treba, da bi si igralce v kakih 14 dneh živalci toliko privadili, da ne bi mu delali na odru nepriklj. Saj jih itak lahko takoj odpravim, ne da bi čudno izgledalo. Če pa so poleg nagačene mačke vporabili kužka iz prodajalne igrač, naj bi bili vsaj vzeli večjega je brez karjuzička. Psi, ki jih na kmetih pastirji s kamenjem preganjajo, ne nosijo kruglicev. Tudi take malenkosti mora režiser vpoštevati.

S tem konec. Vredno je, da se ravno pri domačih delih piše podrobneje, ker ravno domača dela se pri nas s strani režije dostikrat žalibog nekako bogatilizirajo. Menda po načelu: Nemo propheta in patria.

— Reka, 19. decembra. (Izv.) Potovanje generala Giardina v Rim spravljajo v zvezo z rešitvijo reškega vprašanja in posebno z ureditvijo reškega valutarnega problema. Na posebno intervencijo uglednih fašistovskih osebnosti je odpotoval general Giardino v Rim, da izposluje pri rimski vladi zamenjavo reških kron za italijanske lire. Po predlogu lajštev se ima ta zamenjava izvršiti v razmerju 100:30, dočim naj se na Reki se nahajajoče jugoslovenske krono zamenjajo v razmerju 5:100. General Giardino je fašistom obljubil, da bo to vprašanje čim preje rešeno. Kakor javljajo, se nahaja na Reki 49 milijonov reških kron in 147 milijonov jugoslovenskih kron.

Državni proračun.

Vprašanje naših šol na Koroškem in v Istri. Načelne zahteve glede ljudskošolske izobrazbe. — Izboljšanje gmotnega položaja in glede zakona o osnovnih šolah.

— Beograd, 19. decembra. (Izv.) Finančni odbor je na večerajnji popoldanski seji razpravljajal proračun ministrstva prosvete. Razvila se je kratka, zanimiva debata, med drugim so demokratski člani odbora stavili na ministra prosvete predlog, da intervencija po znanjem ministru na Dunaju in v Rimu glede ustanovitve jugoslovenskih šol v naših narodnoslovenskih krajih.

— Beograd, 19. decembra. (Izv.) Posl. Monofo Sokić (dem.) je konstatiral, da je budget ministrstva prosvete razmeroma zelo nizok kljub temu, da se pojavljajo velike prosvetne potrebe. Krediti za univerze znašajo okoli 50 milijonov, za srednje in višje šole okoli 76 milijonov, za vse ostalo šolstvo pa le 85 milijonov, to je veliko nesorazmerje, ki se mora odpraviti in je treba v prvi vrsti posvetiti osnovnim šolam vso pozornost in skrb. Treba je tudi skrbeti za dober učiteljski pomladek. Za izplačilo haka muslimanom so se takoj dobili krediti, ne morejo pa se dobiti za šole in prosveto. Govornik je dalje zahteval, da vlada ukrene

vse potrebno, da odslužijo učitelji vojaško službo med počitnicami v presledkih.

Posl. Monofo Sokić (dem.) je stvarno in objektivno razmotril doseganjo prosvetno politiko vlade. Je za ukinitje nekaterih gimnazij. Protestira proti temu, da se na Hrvatskem preganjajo jugoslovensko misleči učitelji. Vprašal je ministra prosvete, kako stališče zavzema napram resolucijam, ki jih je učiteljsko združenje predložilo vladi.

Minister prosvete Trifunović mu je na to vprašanje takoj pripomnil, da bo odgovoril na učiteljske zahteve.

Posl. Monofo Sokić je dalje predlagal:

»Zahtevam od ministra prosvete, da po znanjem ministrstvu protestira v Rimu in na Dunaju, ker se niso otvorjene šole na Koroškem in v Istri, do katerih ima naš narod pravico po mirovnih pogodbah.«

Minister prosvete Trifunović je izjavil, da sprejema ta predlog.

Posl. Vesenjaj (kler.) je kritiziral prosvetno politiko v Sloveniji. Konstatiral je, da je letošnji budget napram lanskemu v razmerju manjši. Zahteval je ustanovitev strokovnih šol.

Po govoru demokrata posl. Jojića, ki je grajal vlado, da še ni predložila enotnega šolskega zakona za vso državo narodni skupščini kljub temu, da se zakon že izdeluje pet let, je bila seja ob 20. zaključena. Danes finančni odbor nadaljuje razpravo o proračunu ministrstva prosvete.

Sporazum med Jugoslavijo in Bolgarsko.

Izvršitev niške pogodbe.

— Sofija, 18. decembra. (Izv.) Iz popolnoma zanesljivega vira doznavam vaš dopisnik, da je vlada sinoči imela tajno sejo pod predsedstvom Aleksandra Cankova. Seji so prisostvovali vsi ministri in tudi dva poslanca, ki sta priznana pristaša makedonske revolucionarne organizacije. Na dnevnem redu je bila razprava o konvencijah, ki jih je bolgarska vlada nedavno sklenila z našo kraljevino. Na tej seji je bilo zelo obširno govoreno o niškem sporazumu in njega izvedbi. Govorjeno je bilo tudi o oboroževanju Bolgarske. Sklepi ministrskega sveta niso še objavljeni. Toliko je znano, da je na tej seji bilo z večino glasov sklenjeno, da ima Bolgarska vse obveznosti, izvirajoče iz sporazumnih konvencij, izpolniti napram naši kraljevini.

AMERIKA ZA POSOJILLO NEMČIJ.

— Washington, 18. decembra. (Izv.) Ameriška vlada je ukrenila vse potrebno, da izvede finančno transakcijo za posojilo Nemčiji. Načrt te transakcije je zelo dalekosežen in eden največjih svetovnih finančnih načrtov. Za posojilo bo ameriška vlada zainteresirala največje finančnike in banke, kakor hitro izdelajo strokovnjaki reparacijske komisije svoje mnenje in predloge.

PARLAMENTARNA SITUACIJA NA ANGLESKEM

— London, 18. decembra. (Wolf.) Na velikem shodu liberalne stranke sta Asquith in Lord George naglašala, da liberalna stranka obvladuje položaj v parlamentu, da liberalci niso stopili v stike s kako drugo stranko in da tudi tega ne nameravajo.

TANGERSKO VPRAŠANJE.

— Paris, 18. decembra. (Havas.) Francoski in angleški delegat sta podpisala brez pridržka tangersko konvencijo, španski delegat jo je podpisal ad referendum.

KONFISKACIJA APPONYJEVIH POSESTEV.

— Bratislava, 18. decembra. (Izv.) Vlada je razdelila madžarskim kmetom 2000 oravlov Apponyjevega veleposestva v Epervosu.

NOVA MADZARSKA STRANKA.

— Budimpešta, 18. decembra. (Izv.) Ustanovljena je nova kriščansko-socialna kmetka stranka pod vodstvom grofa Zichyja. Stranka namerava združiti vse v parlamentu razcepilne socialne elemente.

ITALJANSKO-BOLGARSKA ZVEZA DEMENTIRANA.

— Rim, 18. decembra. (K.) Jugoslovenska vlada je italijanski izrazil obžalovanje radi objave »Trgovinskega Glasnika« o dozdnevni italijanski-bolgarski vojaški zvezi.

PREPOVED JAVNIH SPORTNIH TEHEM.

— Budimpešta, 18. decembra. Radi velikih izgredov, ker so se vedno streljali, je policija prepovedala javne nogometne tekme.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 18. dec. Uradna vremenska napoved za 19. tm.: Spremenljivo, oblačno, začasno sončno, lahen dež ni izključen, lahko padanje temperature, relativno mlo.

Podpirajte obuvane slope in darujte »Podobnemu« društvu slepih, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Politične vesti.

— Razpust radikalnega akcijskega odbora v Sloveniji. Iz Beograda nam poročajo: Glavni odbor Narodno-radikalne stranke je razpustil radikalni akcijski odbor v Sloveniji, ker je obstoj takega odbora v nasprotstvu s strankinim statutom.

— Čiščenje v demokratski stranki.

Današnji »Slovenec« je priobčil dolgo brzojavko, v kateri zatrjuje, da sta poslanca Svetozar Pribičević in dr. Krizman izstopila iz glavnega odbora demokratske stranke. O isti stvari nam poroča naš izveščitelj iz Beograda. Vest nekaterih listov, da bi bila poslanca Pribičević in dr. Krizman izstopila iz glavnega odbora demokratske stranke, je popolnoma izmišljena. Ta govorica je nastala pač zategadelj, ker je dr. Krizman izstopil iz pripravjalnega odbora za prireditve demokratskega omladinskega kongresa. Kakor znano, se je dr. Krizman zavzemal za to, da bi se bil omladinski kongres, sklican dne 16. in 17. t. m. preložil na kasnejši čas. Ker se glavni odbor ni pridružil temu mnenju, je dr. Krizman izvajal konsekvence in izstopil iz pripravjalnega odbora za ta kongres. To je dejstvo, vse drugo so puhle izmišljotine, izmišljena je tudi vsa »Slovenčeva« vest.

— Klerikalna varijanta. V Beogradu prodaja te dni SLS svoje lastno de-

te — slovensko avtonomijo. Poročila pravijo, da bo cena naravnost škandalozna: v nobenem razmerju z impozantnim številom 26 skupščinskih poslancev! V domovini je treba seveda to breskrčno in naigršo kravjo kupčijo slovenske politične zgodovine prikrievati in kričati v svet, da je vse drugo, kar ni klerikalnega podkupljenosti in za par grošev prodano beogradskemu centralizmu. V resnici pa se mu ponujajo samo slovenski klerikalci! V trenutku, ko prodaja SLS svoje avtonomistično dušo takozv. beogradskemu centralizmu, kleveta druge, da so že prodani! Taka je najnovejša klerikalna varijanta tatinškega krika: »Držite ga!«

— Ze vo, zakaj. Današnji »Slovenec« rolni v svoji sveti jezi na napredno časopisje in posebno opozarja svoje pristaže na nevarnost, ki preti klerikalcem iz rubrik »Slov. Naroda«. Poleg drugih neukusnih in demagoških izbruhov klerikalne jeze je napisalo glasilo takozvane ljudske stranke tudi to-le gorostasnost: Velekapitalistični strup iz Judeje mora iz dežele ven! Kdor se hoče prepričati, kaj je pravi strup iz Judeje, mu priporočamo, naj prečita uvod Macharjeve zbirke »Strup iz Judeje«. Tam bo našel vse potrebno gradivo za objektivno in pravilno sodbo o modernih oskrunjevalcih krščanskega svetišča. Opetovano smo na tem mestu že ugotovili, da je cerkveni velekapitalizem tudi velekapitalističen, da so klerikalni zavodi in razne gospodarske institucije do pičice istovetne z vsemi ostalimi, da številne eminece in prevzvišeni najrazličnejšega kova doslovnio žive na tuj račun in s pomočjo tujih žuljev, da je sodobni katolicizem v rokah teh farizejev obrt in pripomoček za komodno razkošno življenje brez dela in da so vse fraze o skrbi za siromašne sloje le pesek v oči nezavednemu ljudstvu. Pozivamo gospodo okoli »Slovenca«, naj zbere svoj pogum in odkrito pove pred celokupno slovensko javnostjo, da li priznava sedanjí družabni do bližnjega. Zagovarjati v teoriji odobrava to, kar velja kot pravilo v njenih lastnih vrstah, ali ne. Ako se praktično popolnoma strinja s tem, kar teoretično dosledno in perfidno izpodbija, tedaj je stvar poštenosti in značajnosti, da odkrito priznava svoje dvoživkarstvo in ne bega že itak preveč zbehanega ljudstva z demagoškimi gesli o socialni enakopravnosti in ljubezni do bližnjega. Čagovarjati v teoriji vzvišeno idejo medsebojne ljubezni in podpiranja ter pravičnosti napram siromašnim slojem, oznanjati s prižnic in v dnevnem tisku boj proti izkoriščanju in izsesavanju tujih žuljev, z druge strani pa v praksi zbirati bogastvo, živeti na račun tujega dela, blagoslovljati in kaditi množicam z grožnjo peklenških muk, če ne bodo brezpogojno ubogale cerkvenih mogotcev in obetati jim večno zveličanje, če bodo pridno nosile svoje težko zaslužene krajarje v bogate cerkvene fondse, to, gospoda klerikalci, pomeni višek nesramnosti, hinavčine in neznačajnosti. Takega nedostojnega, nepoštenega in ogabnega početja so sposobni samo moralno do skrajnosti pokvarjeni elementi. Ako ste v resnici to, kar ste vedno na jeziku, tedaj stopite med ubogo slovensko ljudstvo in razdelite lačnim in raztrganim trpinom to, kar ste nakopičili z njihovimi žulji. Zlato tele, okrog katerega prav pridno plečete, četudi v črnih haljah in s kadilnico v roki, je dovolj debelo, da nasiti vse lačne in napojí vse žejne. Pokažite z dejanji, da so iskrene in pošteno vaše besede! Ker pa poznamo vaše farizejske duše do dna, smo prepričani, da tega nikoli ne boste storili. Pač pa bi lahko imeli toliko smisla za dostojno polemiko, da bi vsaj skričali pred javnostjo lastno sramoto. Toda vsaka trezna in pametna beseda je,

kakor bob ob steno. »Slovenec« se zaganja v naš list, nadaljuje svojo nezmišelnost gonjo in počenja vse mogoče, da bi ga ugonobil. Zakaj dela vse to, ve seveda najbolje sam. Mi pa hočemo ne glede na strele iz Kopitarjeve ulice, ki padajo nazaj v svoje izhodišče, še nadalje razlagati razliko med klerikalno teorijo in prakso. »Slovenec« lahko skopni od jeze, to mu ne bo nič pomagalo.

— Neodvisni radikali. Po poročilih iz Beograda je bil v nedeljo 16. t. m. v hotelu »Imperial« sestanek neodvisnih radikalov, pristašev pok. Stojana Protića. Soglasno je bila sprejeta kratka resolucija, ki veli: »Sestanek somišljenikov pok. Stojana M. Protića smatra, da stanje v državi in v radikalni stranki brezpogojno zahteva potrebo organizacije neodvisnih radikalov, ki bi zvesti načelom radikalne stranke delovali v duhu idej pok. Stojana Protića za rešitev države in radikalne stranke in vsega onega, ki je temelj države in stranke. Sklenjeno je, da se začne izdajati list »Radikal«, da se povsod osnujejo organizacije neodvisnih radikalov, da se izvoli poseben odbor za propagando Protićevih idej in da se končno skliče kongres neodvisne radikalne stranke. V odbor so bili izvoljeni med drugimi dr. Arangelović, dr. Gjurjević, dr. Momčilo Ivanić, Cvetković, Kopča, Simić itd.

Gospodarstvo.

M. Dular, belgijski konzul v Ljubljani. GOSPODARSKO POROČILO BELGIJE.

Pet let je poteklo dne 11. novembra odkar se je Belgija osvobodila nemške zasedbe izza svetovne vojne. Ko je začela 12. novembra 1918 vkorakati belgijska armada nazaj na svoje ozemlje, je bil vpogled na opustošeno domovino obupen; bogate planjave Flandrije so bile od strelskih jarkov in kranat razorane. Mesta in vasi porušena, v krajih industrijske koncentracije so bile mogočne tovarne uničene in razrušene do tal, armada delavcev je bila brez kruha ali pa se je nahajala v nemškem ujetništvu. In današnja slika po petih letih?

Mesta vstajajo iz pepela in razvalin prerajane, plodovita zemlja je postala zopet rodovitna tovarna so v polnem obratu, živ dokaz vstajanja dežele. Povsod in vsak Belgijec je razumel, da je potrebno, če se hoče domovine zopet vzpostaviti, dolžnosti podvreči se gotovi razdelitvi trudapolnega dela. In narod se v svojih upih in nalogah ni prevaril. S pomočjo podvojenega dela in gospodarstva je donos dežele, kar je skoraj neverjetno, prekosil onega iz predvojne dobe, tovarne so opremljene z novimi stroji in izboljšale obrat, ter nastavile izkušene delavce. Vse dela; v deželi, ki šteje 1.400.000 delavcev, je bila v mesecu juniju tega leta samo 17.258 brezposelnih, torej v proporciji ca. 12:1000.

Belgija je na gospodarskih posledicah mnogo trpela, vendar pa se je proti koncu leta 1921 produkcija znatno zvišala in izboljšanje in ožvilenje trgovine se je posebno pokazalo v prvem semestru 1923. V naslednjem podajam mali pregled primerljave današnje produkcije z ono v letu 1913 v procentih.

Pridelava anthracita, črnege in ružnavega premoga 102% v primeri z letom 1913. Itega železa 83%, surovega jekla 85%, izdelanega jekla 96%, lana 80%, bombaža 100%. Belgijske bombaževe predelnice so obratovalve 31. julija 1923 skupno z 1 milijon 682.965 predilnimi stroji medtem ko v letu 1914 številu ni preseglo 1.518.134, torej je prirastek 16.831, to je 10,9%.

Volnena industrija je dosegla 106% predvojne produkcije; v teži je bil donos junija meseca 1923, 2.525.287 kg napram 2.298.167 kg istege meseca leta 1913.

Koncem leta 1922 se je dvignila zrcalna industrija na ca 50% produkcije, danes je dosegla 100% in se upa, da se v prihodnjem letu dvigne na nadaljnjih 33%. Produkcija zrcalnih litarov je znašala v mesecu juniju 1923 350.000m².

Sladkorna industrija se je dvignila v letu 1922 na 113% predvojne produkcije. Če primerjamo izvozno tovarno belgijskega sladkorja, vidimo, da je od leta 1922 naprej stalno naraščala in presežala danes 196% prvega četrtletja 1922.

Belgija, katero so sovražniki že za vedno ertali iz liste industrijskih držav, dokazuje sedaj svojo živlensko moč in restoracijo, ker zida se na trdni podlagi in delo je podprano po prvovrstni tehnični in komercialni organizaciji.

*** PREDSTAVNIKI USNJARSKE IN ČEVLJARKE INDUSTRIJE V BEOGRADU. (Dops.)

V dneh 13. in 14. decembra št. so v Beogradu zborovali predstavniki usnjarske in čevljarke industrije iz vse Kraljevine. To zborovanje je vzbudilo v Beogradu dokaj pozornosti in so beograjski dnevniki živahno in simpatično komentirali zaključke te konferencie in sprejem te deputacije usnjarjev in čevljarjev pri predstavnikih centralne vlade.

Tudi naši dnevniki so že na kratko poročali o poteku te akcije. Po inicijativi ljubljanske sekcije usnjarske veleindustrije in sporazumno s Savezom industrijalca v Zagrebu, so se zbrali usnjarski in čevljarški industrijalci v Centrali industrijskih korporacij v Beogradu pod predsedstvom Jean B. Pollaka. Zlasti velika je bila udeležba iz Srbije. Iz Slovenije je bila navzoče trdke: Karol Pollak, Ljubljana, Fran Wochnag in sinovi (Soštani), Petovia d. d. (Ptui). Ministrstvo trgovine in industrije sta zastopala načelnika ministrstva gg. dr.

M. Todorović in Milivoje Savič. Ustanovila se je centralna sekcija usnarjev in čevljarjev za vso Kraljevino, ki se združuje v Centralni industrijski korporaciji. Obravnavala so se najprej vprašanja glede trgovinske pogodbe za Avstrijo in zlasti uvoza in izvoza carinska tarifa. V vseh točkah se je končno dosegla soglasnost. Kompromisnim potom so se spravile v sklad zahteve usnarjev po eni in čevljarjev po drugi strani. Tako je podana garancija za objektivnost in pravilnost skupnih predlogov. Posebno pozornost zaslužijo stvarne zahteve za izboljšanje postopanja pri izkoževanju surovih kož. Tozadevni zaključki se naj po podrobnih predlogih uveljavijo v vsji Kraljevini.

Udruženji usnarji in čevljarji so se po dnih dne 13. tm. tudi k ministru trgovine in industrije Drag. S. Kojiču. Temeljito je razpravljaj predloge centralne sekcije in zagotavljal deputacijo svoje smotreno podporo. Vsa delegacija se je zglasila tudi pri g. ministru financ dr. Stojadinoviču. Stvarni argumenti govornikov so tudi tukaj dosegli priznanje in razumevanje. Dne 14. tm. je sprejel delegacijo industrijev obeh strank ministrijski predsednik Pašič. Vodja delegacije mu je predstavil vse delegate in povdarjal solidarnost zastopnikov 2 važnih industrijskih panog, ki sta združeni v eno skupno centralno sekcijo. Ministrski predsednik je iskreno pozdravil vse navzoče industrije in zlasti izrazil svoje veselje, da so se zedinili na skupno delo predstavnikov domače industrije iz vseh delov Kraljevine. Delegacija je imela vtis, da so bila njena prizadevanja uspešna saj je opravila koristno in važno delo za stabiliziranje naše trgovinske politike in za napredek domačega gospodarstva.

★ ★ ★

—g Tržne cene v Celju. (V dinarjih). Meso: govodina I. vrste v mesnicih 25, II. 22,50, na trgu I. 22—25, II. 17,50, teletina I. 35, II. 300, svinjina I. 32—35, II. 30, slanina I. 43, II. 42, na debelo 38—40, domača mast 44, ameriška 39, šunka 55, I. prekajeno meso 45—50 II. 45. Perutnina: Večji piščanec 30, kokoš 25—50, petelin 30—50, rača 40, gos 150, puran 100—150, domači zajec manjši 25, večji 30, divji zajec 60—70, 1 kg srne 25, 1 kg rib (krapa) 20, Mleko 3,75, surovo maslo 60, čajno maslo 88, maslo 50, bobinski sir 64—70, sirček 14—20, eno jajce 2,25—2,50, 1 kg belega kruha 7, črna 6, Špiceriško blago: kava Portoriko 64, Santos 44, Rio 40 pražena kava I. 70, II. 56, III. 48 rdeči sladkor 22 kristalni beli 21, v kockah 23, riž 6,25—11, 1 lit. namiznega olja 32 bučnega 40, Moka »00« 6,20, »0« 6,20, »2« 5,70, »4« 5,30, »5« 5, »6« 4; krušna moka mešana 4, ržena enotna moka 5,60, kaša 7, ješprenj 5,40, otrobi 1,80, koruzna moka 3—3,40, koruzni zдроб 4,50, pšenični zдроб 6,50 Zito: o pšenice 380, rži 330—350, ječmena 280—300, ovsja 280—300, nove sušene koruze 260—280, nove sušene koruze 260—280, fižola 600—650 graha 1500, leče 1400 1 q črnega premoga 51, rujavega 26,50, m³ trdih drv 140—150 100 kg 40, mehkih drv 112—120, 100 kg 32, q sladkega sena 100, polsladkega 75, kislega zelja 50, slame 50, 1 kg čebule 2—2,50, česna 8, krompirja 1,25.

—g Novosadska blagovna borza dne 18. decembra. Na produktivni borzi notrijo: Pšenica baška, 79/80 kg, 2%, 4 v. 340—345, smreška 79/80 kg, 2%, 5 v. 335; ječmen baški, 65 kg, 3 v. 262,50, baški 67/68 kg, 2 v. 267,50; koruza baška, za marec-april 50% kasa, 10 v. 260, za februar, 5 v. 235, baška 2 v. 235, franko Brod, 2 v. 265, za januar-februar, 100% kasa, 1 1/2 v. 225, moka, baza »0«, baška, 1 v. 530; »6« 3 v. 325. — Tendence neizpremenljive.

—g Dobava mesa. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ter pri komandah mesta v Slovenski Bistrici in Dolnjem Dravogradu se vrši dne 20. dec. t. pri komandah vojnega okruha v Celju in Mariboru, pri komandi mesta v Ptujju pa dne 22. dec. t. ofertalne licitacije glede dobave mesa za garnizije Ljubljana, Slovenska Bistrica, Dolnji Dravograd, Celje, Maribor in Ptuj. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Trgovski koledar 1924. Naša trgovska matica »Slov. trgovsko društvo Merkur« v Ljubljani, ki ima za trgovsko stanovsko organizacijo v Sloveniji in za trgovsko strokovno literaturo slovensko odlične zasluge, je leta 1907. izdalo, ustrezajočo splošno želji narodnega trgovstva, prvič Trgovski koledar. Uredil in sestavil ga je društveni odbornik g. dr. Fran Windischer. Od tedaj je »Merkur« izdajal vsa leta Trgovski koledar in sicer ga je v letih 1908—1915 spretno urejeval g. dr. Rudolf Marr. Trgovski koledar je hitro postal nepogrešen prijatelj naših trgovcev in trgovskih sodrujnikov. Trgovski koledar ni koledar v navadnem smislu besede, marveč je pravi mentor trgovski. V poljudni besedi je trgovcu v praktičnem življenju zanesljiv svetovalec in vodnik po svoji skrbno izbrani vsebini. V devetih letih 1907—1915 si je Trgovski koledar napravil svojo tradicijo. Svetovna vojna je prekinila redno izdajanje. Letošnje leto pa je marljiv odbor društva sklenil, da za leto 1924 izda zopet Trgovski koledar. Lepa desetletnica te strokovne publikacije! Uredništvu se je poverilo zaslužnemu strokovnemu pisatelju g. Francetu Zelenku. Te dni je tiskarna »Merkur« dovršila Trgovski koledar za leto 1924. Lepo in okusno opremljen priročnik knjižica je to, ki hvali skrbnega in marljivega urednika in je v čast izdajatelju. Vsebinska je jako srečno izbrana in zelo bogata. Trgoevce in trgovski sodrujnik najde v tej lepi publikaciji vse, kar potrebuje v vsakdanji praksi. Poleg koledarja in prostore za beleške ima celo vrsto skrbno izbranih tabel, spretno sestavljenih spisov in informativnih podatkov. Dobro došli bodo zlasti obširni podatki o borznih običajih za blagovno trgovino, nadalje zanimivi podatki o lesni trgovini. Posebno nam je všeč poglavje o manufakturji, ki kot zakroženo delo dela čast spretnemu pisatelju g. J. J. Kavčiču, trgovcu v Ljubljani. Trgovski koledar za leto 1924, kar najtopleje priporočamo.

Madžarska podivjanost in preganjanje Slovanov.

Predavanje Božidarja Severja.

Božidar Sever, ki je bil skoraj dve leti v ječi v Budimpešti, odkoder se je vrnil šele pred tedni je predaval večeraj zvečer v Mestnem domu o strašnih mukah in nečloveškemu trpljenju v madžarskih ječah. Predavanje je vzbudilo med ljubljanskim občinstvom veliko zanimanje in je bilo zelo dobro obiskano. Stevilni udeleženci vseh slojev so napolnili veliko dvorano do zadnjega kotička. Med odličnimi zastopniki civilnega prebivalstva se je udeležilo predavanja tudi veliko število častnikov.

Pretrajljivo sliko je nudil zbranemu občinstvu g. Sever. Bled, Izmučen, sluhšan, s palico v roki, ki mu za silo omogoča počasno hojo, kajti vse njegove moči je izčrpalo trpljenje v madžarskih zaporih, je stopil na oder in sede začel svoje zanimivo predavanje. Iz Madžarske se je vrnil pred 20 dnevi. Že od leta 1914. so avstrijski in madžarski krmivki mučili in preganjali Slovanov. To preganjanje se je nadaljevalo na Madžarskem tudi po prevratu, kjer vlada še vedno protislovanski duh, zlasti pa mržnja napram Jugoslovanom. Ko se je začel l. 1918 nacionalni pokret med prekmurjskimi Slovanci, je bil predavatelj med prvimi, ki so se oklenili ideje osvobodjenja in ujedinenja teh 100 tisoč Slovencev z Jugoslovijo. Po nalogu Narodnega sveta je začel organizirati prekmurjsko prebivalstvo za odpor proti madžarskemu nasilju. Naši dobrovoljci so že koncem leta 1918. zasedli Medjimurje in poslali malo posadko v Lendavo. Ker pa so bili številno slabi in jim tedajni poveljnik narodne vojske gen. Majster ni mogel pravočasno poslati pomoči, so jih Madžari v januarju l. 1919. napadli in premagali. Med učetimi častniki dobrovoljci je bil tudi g. Sever. Holetj so jih na mestu postrelili, toda na predlog nekoga madžarskega oficirja so jih odpeljali v mesto Szombathely, kjer jih je čakala madžarska družba, ki je nesrečne žrtve neumisljeno pretepla in zasmrnovala. Pot od kolodvoza v ječo je bila tako strašna, da se more vsakemu kulturnemu Slovanu zbrati. Z batami in pestmi jih je pretepla ulična sodra, straža pa je pomagala s kopiti jih ko so jih končno privlekli v ječo, so mnogi obeljavili in niso mogli hoditi več tednov. Iz vojaških zaporov so prepeljali g. Severja kot civilista v civilne zapore v Gvoru. Obtožen je bil zločina proti integriteti madžarske države. Določena je bila že glavna razprava, ko so komunisti strmojavili Karolyvce v vlado. S tem se je jetnikom položaj zelo poslabšal. Boljševiki so ravnali z jetniki še bolj kruto. V juliju l. 1919. se je končno vršila glavna razprava. Sodišče je bilo dokaj komično. Vsi državni pravdniki je bil čevljarški pomočnik, ostali sodniki tovarniški in poljedelski delavci, edini ki je znal vsaj pisati, je bil uslužbenec sodišča pod prejšnjo vlado. Vse, kar so si mogli izmisliti o Jugoslovanih, so napravili obtožencu in tako je revolucionarno sodišče končno izreklo smrtno obsodbo češ, da je Sever zakrivil zločin proti sovjetski madžarski republiki. Predno pa je bila obsodba potrjena in izvršena, je predavatelj po srečnem naključju pobegnil iz zapora preko Avstrije na Češkoslovaško in odšel v domovino. S tem je bila prva epoha njegovega trpljenja končana.

Ko je bilo vprašanje Prekmurja rešeno v prid Jugoslavije, je postal g. Sever član mednarodne razmejitvene komisije. Madžarom je bil trn v peti in sovražili so ga kot zavednega Slovanca tako, da bi ga bili najraje utopili v žlici vode. Toda dokler so bili v razmejitveni komisiji člani velesli, si Madžari niso upali nastopiti proti njemu. O Veliki noči l. 1921 so odšli zastopniki drugih držav na politične in to priliko so izbrali zahtevali Madžari, da se maščujejo nad njim. Po službenih opravkih je šel nekoč čez mejo, kjer so ga aretirali in odpeljali v Budimpešto. Sedaj so mu inkriminirali voluhinstvo. Posrečilo se mu iz zapora telefonirati jugoslovenskemu atašelu, ki se je potem ves čas energično zavzemal zanj. Tako so ga hoteli pri neki priliki vojaški detektivji batinati, da izsilijo iz njega priznanje in le intervencija našega vojnega atašeleja in v zadnjem hipu preprečila ta barbarski čin. V Budimpešti je predsedel v zaporih malone 20 mesecev. Opetovano posredovanje naše vlade, francoskega poslanika in papeškega nuncija je pomagalo vsaj toliko, da so odlašali usmrtitev. Nečloveške muke pa so se nadaljevale ne glede na vse intervencije. Najbolj kritičen čas je bil tedaj, ko je umrl v naših zaporih nek Vardar Jurj, ki je bil obsojen radi veleizdaje na 15 let ječe. Madžari so seveda trdili, da so tega vojuna ubile naše oblasti in so se hotele maščevati nad Severjem. Zobj za zob je bil njihov princip. V sanatorij, kamor je bil prepeljan, ko je težko obolel, je pridvela tolpa prebujajočih se Madžarov z oficirji, da ga odpeljejo v gozd in ustrelje. Slučaj pa je nanesel, da ga je istočasno obiskala soproga člana našega poslanstva dr. Koserja, ki je takoj obvestila atašeleja in ta je s ponovno intervencijo preprečil eksekucijo. Takoj nato so ga prepeljali v umazano izolirano vojaško bolnico v mesto, kjer je čakal rešitve. Na razne interpelacije poslancev, listov in vlade so madžarski krmivki popustili šele potem, ok je naš zunanji minister dr. Niščič energično zagrozil, da bo nastopil proti madžar. znanjnimu posojilu ako Severja takoj ne osvobodijo. To je pomagalo in nesrečna žrtve je bila končno rešena.

Predavatelj je omenjal prizore, ki glasno govore o terorju in podivjanosti madžarskih oblasti in javnosti. Tako je videl na lastne oči v neki večji skupni smrtinikov- državljanoval meje antante. Z dolgi mi bradami in lasmi umazani in raztrgani lačni in polni mrčesa sede v zaduhli celici in čakajo, kdaj pride krmivka, da jih reši strašnega trpljenja. Med njimi je tudi nek Jugosloven. Naših državljanoval je v madžarskih zaporih še mnogo in govornik apelira na vlado, naj čimprej stori svojo

dolžnost in iztrga te nesrečneže iz madžarskih krepeljcev.

Končno je predavatelj omenil živahno monarhistično agiacijo na Madžarskem. Habsburška dinastija uživa velik ugled in celo zagrizeni protivniki so postali po detronaciji Karla fanatični pristaši Habsburžanov. Povsod so na dnevnem redu demonstracije za Otona II. S tem, da bi spravili na prestol Habsburžane, upajo Madžari znova zavladati nad slovanskimi sosedi. Med monarhisti sta dve struji. Ena zahteva, naj Zita izroči svojega mladoletnega sina Otona madžarskim velikašem, da ga vzgoje, druga meni, da je treba počakati, da Oton doraste. Otona vzgajajo Aponyjevji najemniki v čisto madžarskem duhu. Zanimivo je, da sodišča še vedno preganjajo ljudi radi žalitve velikašstva. Mentalitet vodilnih krogov je danes isti, kakro je bil pred vojno. O Slovanih, zlasti pa Jugoslovanih, imajo vedno staro naziranje. Predavatelj se je razgovarjal z velikim magnatom, ki se je silno čudil, da so Slovanci svobodni. Izjavil je med drugim, da si ne more misliti Slovana drugače nego v viogi hlapca. Slovakinje so bile naše služkinje. Slovanci so nam čistili čevlje. Edino v takih vlogah jih poznamo in priznavamo. Tako je izjavil ta magnat in to je v pretežni večini naziranje madžarske gospode o Slovanih.

Uradna Madžarska vzdržuje zelo intimitve zveze z Italijo. V Budimpešti je bil nedavno odprt tečaj za izučevanje italijanske in fašistske vlade je javno razpisala večje nagrade za one slušatelje, ki bodo uspešno dovršili ta tečaj. V javnosti se čuje na vsakem koraku trditve, da ima Madžarska skupne interese z Italijo. V Budimpešti sta tudi dve fašistski organizaciji in zanimivo je zlasti dejstvo, pošilja Italija preko Avstrije madžarski Iredenti veliko množino orožja, dasti sed v mednarodni kontrolni komisiji tudi italijanski zastopnik. Z Bolgarijo in Turčijo vzdržuje Madžarska zelo prirsčne zveze. Zlasti Cankova vlada jim je silno simpatična, dočim so Stamboljskega sovražni. Bolgari in Turki so na Madžarskem vedno dobrodošli in protežirajo jih na vse mogoče načine. Tudi naše študente vabijo v Budimpešto. Pod gotovimi pogojih vlada radovolje podpira in značilno je, da jim obmejne oblasti ne dala nobenih nepriljk. Tem elementom mora naša vlada posvečati največjo pozornost.

Poseben respekt uživa na Madžarskem naša vojska, o kateri pravijo, da je prva za francosko. Madžarska propaganda je zelo razširjena tudi v Ameriki in na Anglaškem. Kar se tiče splošnega položaja je treba z vsjo resnostjo ugotoviti, da ima Jugoslavija nevarnega, zahrbtnega in obsabnega soseda, ki mu je treba neprestano gledati na prste. Doktor bo prevladoval v madžarski javnosti naziranje, da smo Slovani rojeni sužnji, moramo biti vedno pripravljani na intrike in presenečenja. Zato pa je naša sveta dolžnost, da krepko stojimo na braniku nacionalnih interesov in energično paraliziramo vsako poseganje po neodvisnosti. Madžarska je danes tisto torišče tekmovalna sovražnih nam sil, ki ga ne smemo nikoli izpustiti iz vidika.

Občinstvo je sprejelo predavanje z živahnim odobravanjem. O Severju, ki ga je kruta usoda vrgla v krepelje madžarskih tiranov, kjer je za narodno stvar prenašal nečloveške muke in izgubil tudi svoje zdravje, pa želimo, da bi na domačih tleh v krogu svojih številnih prijateljev čimprej okrevaj, da bi mogel znova posvetiti vse svoje sile delu za toli ljubljene prekmurske rojake. Naj ga domovina bogato nagradi za težke žrtve, ki jih je zahtevala od njega tučina!

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8. zvečer.

Sreda, 19. dec.: Danes bomo tiči Red A
Četrtek, 20. dec.: Nju Red D
Petek, 21. dec.: Mogočni prstan Red C
Sobota, 22. dec.: Nju Red E
Nedelja, 23. dec.: ob 3. popoldne 2x2=5
Iluška predstava.

ob 8. zvečer Mogočni prstan Izven

Ponedeljek, 24. dec.: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob 8. zvečer.

Sreda, 19. dec.: Sevilski Brivec Red E
Četrtek, 20. dec.: Mignon Red B
Petek, 21. dec.: Zaprto, general. vaja.
Sobota, 22. dec.: Notredame Izven
Nedelja, 23. dec.: Tosca Izven
Ponedeljek, 24. dec.: Zaprto.

★ ★ ★

— Vladimir Elskij je sinoči igral Krečinskoga v ruskem jeziku. Njegov elegantni način, ki smo ga opazili že v Hamletu, velika kultura dikcije ter glasu, umetnost dalje, ki leži v priprosti naravnih njegovih igri, so mu zagotovili tudi sedaj zelo časten uspeh. Skupno igranje je včasih nekoliko trpelo na težavi medsebojne pažnje na pravi trenotek, kdaj preneha ruski in nasprotno slovanski soigralce z besedo. Zato je postal sufler nekoliko vsiljiv. Gledalciše žal ni bilo že zelo dolgo tako slabo obiskano. Izven-predstava pred božičem, ki je itak neprijetno denarno vprašanje. M. Z.

— Gostovanje gospe Tinke Wesel-Polla. Danes in jutri zvečer gostuje v operi g. Tinka Wesel-Polla in sicer poje danes za red E vlogo Rosine v »Seviljskem brivcu«, jutri pa Filino v operi »Mignon« za red B. — V soboto dne 22. decembra je v operi premijera Franc Schmidtove opere »Notredamski zvonar«. Opera pride na oder pod taktirko g. Matačiča ter v režiji g. Šesta s popolnoma novo opremo. Predstava je izven.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. decembra 1923.

»Opustitev katastrainih uradov v Sloveniji.«

Finančna delegacija v Ljubljani je s hvalevredno točnostjo objavila službeno razglasilo glede opustitve katastrainih uradov ali — kakor pravi ona — reorganizacije katastrske službe v Sloveniji. Razglasilo nas žal ne more zadovoljiti, ker nam potrjuje žalostno dejstvo, da je iz Ljubljane po potekel predlog na močno redukcijo zemljemerskih uradov in se je celo že izvedla prva etapa te reforme. Ta točnost je manj hvalevredna. Uradno pravilno je, da finančna delegacija predstavlja ta predlog kot svoj, ali izšel je ta predlog gotovo iz strokovnega oddelka. Najboljši glavar ne more posegati vsakemu vprašanju v detail. Odgovornost nosi efektivno vzpodbuditelj. Sklicevanje na vidiranje akta od pokrajinske vlade in sodne uprave stvari ne izboljša. Greh je prišel po strokovnem oddelku. Vlada se vendar mora zanašati na svoje strokovnjake in sodna uprava stopa v tem vprašanju tudi v drugi red. Dejstvo pa ostane, in to dejstvo je trde graje vredno, da v tem vprašanju, važnem za celo Slovenijo, ni bila dana prilika povedati svoje stališče niti enemu gospodarskemu zastopstvu, ni se vprašalo ne Zadržnih zvez ne Kmetijske družbe. Praktično gospodarsko vprašanje se je obravnavalo popolnoma interno in birokratsko. Strašno se je mudilo in ta gorečnost je tembolj čudna, ker se je z enostransko ugotovitvijo gladko zapisalo celih 13 uradov v Sloveniji smrti. Namen redukcije je glasom razglasila dobiti »odvišne« zemljemerce v Sloveniji in jih dirigirati (kakor vagoni) v pokrajine — najbrž preko Save —, kjer jih primanjkuje. Ali je blagi namen v »interesu celokupnosti« pri tem morda celo ta, da gredo iz dežele baš najboljši kvalifikovani? Javnost je radovedna, ali bo potem med temi odvišnimi »dirigiranci« tudi tisti, ki je zlezal na škodo vsega našega kmetijskega prebivalstva ta predlog v interesu celokupnosti? Za Slovenijo bo pa kmalu kaj dobro! Mi ponavljamo, da odločno protestiramo proti pogrešeni reformi in zahtevamo pred vsakim nadaljnjim korakom zaslivanje poklicnih strokovnih korporacij. Zahtevamo dalje, da se da važnemu strokovnemu uradništvu dolikujoča pravica in da se ne gnjavi iz državne službe popolno kvalifikovanih strokovnih uradnikov. Pravilno razvstitev tirjamo! Končno izražamo svojo iskreno zadoščenje, da so pričeto opustitev obsodili soglasno vsi vodilni dnevniki. Spričo vsehokrog pravilnega in odločnega stališča, ki ga je zavzelo v tem vprašanju glasilo SLS »Slovenec« v večerajšnji izdaji v zvezi z uradnim razglasilom finančne delegacije, smo prepričani, da posvete temu važnemu vprašanju vsjo potrebno pozornost vsi narodni poslanci in preprežijo grozečo nevarnost. Preverjeni smo dalje, da nastopijo tudi kmetijska zastopstva proti napočni reformi.

★ ★ ★

— Povratek kralja Aleksandra v Beograd. Kakor javljajo beogradske listi, se Nj. Vel. kralj Aleksander povrne v Četrtek, dne 20. t. m. iz Sarajeva v Beograd.

— Kdo lepo prosi? Očetu »Slovenec« ni dovolji naš članček »Revizija mišljenja ne revizija države«. Zato skuša naša izvajanja ironizirati z notico, ki ji je dal duhovit naslov »Schön bitten, Carol« in pravi, da govori iz članka prava »pasja mentaliteta.« Mesto vsakega drugega odgovora citiramo govor, ki ga je imel poslanec Anton Sušnik, podpredsednik klerikalnega parlamentarnega kluba, preteklo nedeljo v Beogradu na sestanku parlamentarnih skupin, kulturnih in humanitarnih društev v Beogradu, sklicanem v svrhu, da se organizira pomožna akcija za poplavljenec v Sloveniji in na Hrvaškem. Klerikalni poslanec Sušnik je izvajal dobesedno: »Dva ministra sta osebno prišla, da vidita na licu mesta vso nesrečo. Nisem iz vladne stranke, nego iz opozicije, vendar se mi zdi potrebno naglašati to, kar je resnica: Da slovenski narod ne bo nikdar pozabil, da sta na mesto nesreče došla dva ministra in da je to na razpoložnje ljudstva vplivalo mnogo bolj nego prva pomoč v gotovini, ki so jo ljudje dobili. V parlamentu so lahko razne stranke, lahko se prigodi, da se ločimo v nazorih glede političnih vprašanj in ureditve države, ali eno je jasno, da je sedanja katastrofa dokaz, da smo se našli v skupnosti na temelju bratske ljubezni in krščanskega usmiljenja. Slovanci in Hrvati bodo z velikim veseljem sprejeli vsako pomoč, ki se jim bo nudila, in z največjo hvaležnostjo se bodo spominjali trenutka, ko se nesreča združila vse brate in ko so se bratje potrudili, da pomagajo bratu Slovanecu. Slovenski narod ne bo nikdar pozabil, da so mu bratje priskočili na pomoč in z vse-

jem se bo spominjal, da živi v državi, v kateri brat svojemu bratu proži svojo bratsko pomoč.« — Primerjajte ta govor klerikalnega poslanca Sušnika v Beogradu s pisavo našega lista in pisavo »Slovenca! Spoznali boste, da govori podpredsednik klerikalnega kluba v Beogradu v istem smislu, kakor pišemo mi, v dijametralnem nasprotstvu pa z oficijelnim glasilom klerikalne stranke, ki proglašja za »pravo pasjo mentaliteta«, ako kdo z »ovarja bratsko razumevanje, slogo, znošljivost in ljubezen med Srbi, Hrvati, in Slovenci.

— Protinemiška falanga v Mariboru. V ponedeljek se je po Mariboru bliskovito raznesla vest, da je vlada dovolila Nemcem ustanovitev lastne tiskarne v Mariboru. Vest je vzbudila splošno ogorčenje in na poziv Orjune so se še istega večera sestali zastopniki vseh slovenskih političnih strank (JDS, SLS, NSS, SKS, NRS), nadalje zastopniki narodnih in kulturnih organizacij (Orjune, Jugosl. Matice) in na seji, ki je pokazala vse ogorčenje mariborskih Slovencev radi te koncesije Nemcem, se je ustanovil akcijski »Odbor Združenih slovenskih političnih strank ter narodnih in kulturnih organizacij« v svrhu varstva slovenskih narodnih interesov v Mariboru in v mariborski oblasti. V ta odbor so bili izvoljeni za JDS Detela, za NSS Žnuderl, za SKS inž. Vedernjak, za SLS dr. Jerovšek, za NRS Trošt, za Jugosl. Matico prof. Ribarič, za Orjuno dr. Snuderl. Z ozikom na vest, da hoče vlada dati našim Nemcem politično koncesijo, sklicujo akcijski odbor za nedeljo 23. t. m. ob pol 11. veliko ljudsko manifestacijo in sicer za slučaj lepega vremena na Slomškovem trgu, za slučaj slabega vremena v Narodnem domu. Akcijski odbor ostane permanenten in je verjetno, da že pri prihodnjih občinskih volitvah v Mariboru nastopi enotno kot zastopnik vseh političnih strank in kulturnih organizacij.

— Ali je g. Zajc zastopnik delegacije ministrstva financ? Včeraj popoldne se je vršila pred sedmstvom župana dr. Periča seja direktorija mestnega dohodarstvenega urada, ki je bila posebno zanimiva radi tega, ker se je pri tej priliki občinski svet, Zajc lastil nekake pravice delegata ministrstva financ. Na dnevnem redu je bila izpopolnitev 6 izpraznjenih mest nižjih uslužbenecv pri mestni užitnici. Obč. svet, Zajc je skušal za vsako ceno doseči imenovanje treh svojih pristašev, dosedanjih uslužbenecv pri delegaciji ministrstva financ. Utemeljeval je svoj predlog s tem, da se bo delegatu g. Šavnika — ako njegov kandidati ne bodo imenovani — tako za malo zdelo, »da bo mestni občini pri davkih nagajal.« Obč. svet. Urbančič je čisto pravilno protestiral proti takemu nedopustnemu pritisku od strani g. Zajca ter tudi pripomnil, da bi bilo zelo čudno, če bi g. delegat finančnega ministrstva močel, ako so res prvovrstno kvalificirane, tako silil iz svojih uradov. Pod nedopustnimi pritiskom g. Zajca je bil nato njegov predlog od črno-rdeče večino sprejet. — Radovedni smo, ali je g. Zajc imel pooblastilo, da govori v imenu g. delegata ministrstva financ, ali pa si je sam domišljeval, da je zastopnik finančne delegacije.

— Ustanovni občni zbor »Društva za gojitve treznosti«. V zavoru za socialno higijensko zaščito v Ljubljani se je vršil včeraj popoldne ustanovni občni zbor »Društva za gojitve treznosti«. Občni zbor je otvoril načelnik oddelka za socialno skrb dr. Goršič s pozdravnim navovorom na navzoče. Na zborovanju je bilo zastopano več društev, med njimi »Naše srce« po dr. Kraigherjevi, Jugoslov. Sok. Savez po dr. Fuxu, napredna akademska omladina po predsedniku D. Schauerju in dr. Navzoči so bili tudi zastopniki pokrajinske vlade in bivši veliki župan dr. Baltič. Dr. Goršič je v svojem nadaljnjem govoru poudarjal vse ukrepe, ki jih namerava društvo storiti v svrhu pobiranja pijančevanja. Predvsem se bodo vršila treznostna predavanja na javnih shodih in v časopisju bodo objavljeni razni antialkoholni članki. Društvo so obljubila sodelovanje vsa ljubljanska društva in korporacije. Ustanovi se, kakor hitro mogoče, zdravilišče za alkoholike. Svoje delovanje namerava društvo razširiti tudi na deželo, kjer se ustanove podružnice. Po poročilih dr. Goršiča in dr. Pirca so se razmotrivala razna važna vprašanja. V debato je poseglo več govornikov. Nato je sledila volitev odbora in je bil za predsednika izvoljen dr. Katičič, v odbor dr. Goršič, vladna svetnik dr. Ljubec in dr. Logar, ga dr. Kraigherjeva za »Naše srce«, za napredno akademsko omladino D. Schauer, za »Svobodo« Jos. Berdajns in Maks Asič.

— Na naslov Zdravstvenega odseka. Pišemo nam: Svoj čas smo čitali v različnih slovenskih časopisih, da je vzrok golše pomanjkanje joda v organizmu. Časopisi so poročali, da je avstrijska vlada izdala nalog, da se mora po vseh avstrijskih alpskih deželah, kjer se pojavlja ta bolezen, rabiti za začimbo izključno jodovola, ki se prav v ta namen izdeluje v Aussee; ker zadostuje za preprečitev te boleznij najmanjša količina joda, ki se ga organizmu redno dovaja potom hrane. Pri nas so pač pred več kot pol letom po šolah izdelovali nekako statistiko na golih

Dopisi.

Iz Stepanje vas, Neke Sokolsko društvo je proslavilo praznik ujedinjenja žele v soboto 8. tm., ker za vsled raznih ovir ni moglo proslaviti 1. decembra. Proslava se je izvršila za naše skromne razmere nad vse častno. Občinstvo je napolnilo telovadnico ter z zanimanjem sledilo programu. Po pozdravnih besedah br. prosvetarja, ki je obenem v kratkem očrtal tudi delovanje prosvetnih odsekov v sokolskih društvih, je povzel besedo slavnostni govornik g. prof. Breznik iz Ljubljane. V svojem govoru nam je najprej orisal vse važnejše dogodke iz zgodovine našega troimenega naroda ter nam prikazal boje za našo osamosvojitvo izpod jarma tujevladavstva. Ti boji so nam v svetovni vojni prinesli končno zmago, svobodo in ujedinjenje v lastni narodni državi. V lepih besedah je povzel navzoče, naj vedno in povsod branijo in čuvajo to dragoceno pridobitev ter naj se zavedajo neprecenljive vrednosti tako težko in s tolikimi žrtvami pridobljene svobode. Nadaljnji program proslave je obsegal burkveščevski »Damo-klejev meč« ter »Zdaj gre sem, zdaj gre tje«, dalje primerne deklaracije naraščajo in se zaključil z vro uspešno živo sliko, predstavljajočo naše ujedinjenje. Igralci so pogodili svoje vloge v splošno zadovoljnost občinstva; nad vse veselo pa nas je presenetil nastop naraščajo z deklaracijami in krasna zaključna živa slika. S pridrževanjem si je naš Sokol, ki kaže letos izredno živahno in resno delovanje pridobil obilo novih prijateljev.

Iz Škofljice nam pišejo: Na dopis »Elektrarna Zagradec«, objavljen v »Slov. Narodu« in »Jutru« 6. t. m. bi niti ne odgovorili, če bi g. Omahen v svoji izjavi ne skušal zvrniti vso krivdo na odjemalce toka. Dopisnik iz Škofljice se ni podpisal za to ker ni poslal svojega dopisa v časopise edino le v svojem imenu, temveč v imenu vseh tukajšnjih odjemalcev. Torej nima g. Omahen samo enega nezadovoljca ali nasprotnika, kakor ga sam imenuje, temveč jih je več, ali če mu po pravici povemo, so vsi s takim gospodarstvom nezadovoljni. Vseh imen pa, kakor znano, časopis radi prostora ne more objaviti. K odgovoru g. Omahna pripominjamo: Po našem mnenju pač zadostuje, če se kaka napaka v elektriki napeljav prijavljiva uslužbenca. Ta naj potem napako odpravi ali pa jo prej prijavljiva vodi elektrarne. Njegova stvar je, da to čim praktičneje organizira. — Deček ki se je dotaknil žice ni star 19, temveč 14 let, torej še otrok. Da bi nameraval razsvetljavo vpeljati v svojo hišo, kakor trdi g. Omahen, je smešno, ker je tok v hišo že zdravnej napeljan in ker tak otrok niti polna nima o tem, kako naj to izpelje. Zelo neokusno je očitati drugim nepoštenost. Za take stvari je treba imeti dokaze in jih v slučaju potrebe predložiti tudi sodišču. — Vztrajamo pri svoji trditvi, da vodstvo elektrarne ne gre svojim odjemalcem na roko. Da se je zahtevalo odškodnino za prestativitev drog, je vodja sam kriv. Kakor vodja proti nam, tako mi napram njemu. Mesto dogovorjene obvezne cene za napeljavo elektrike je g. Omahen zahteval trikrat večje plačilo in to popolnoma neupravičeno. Drogove bi prav lah-

ko zastopnik postavili, če bi se vodja držal svojih obveznosti in svojih obljub. Nikakor pa mu ne pustimo na razpolago svoje zemlje. Za tako slab material, kakor ga je nam dal g. Omahen, je že prvotno določena cena prevelika. V kratkem bo treba v hišah vso napeljavo prenoviti, ker je ta material preslab in se kratki stiki vedno pojavljajo. Dokazi so na razpolago. Imeli bomo torej v kratkem zopet stroške in to po krivdi vodstva elektrarne. Sicer bomo pa o tem govorili pri prihodnji kolovadnji. Zadržana trpi zaradi slabega gospodarstva. Zakaj ne da vodja toka za motorje na razpolago? Ali ga hrani za slabe čase? Je to pravo gospodarstvo? Tudi o tem je mogoče spregovoriti. Končno še pripominjamo, da se dopisnik iz Škofljice ne poganja za vodstvo elektrarne in tako zavoženo vodstvo prav rad prepusti drugim.

Nehajte! Z dežele nam pišejo: Maršidko, ki sicer ljubi svojo domovino, in pripozna potrebo njenega obstoja v sedanjih oblikah, greši z nepremišljenim in javno kritiko. Koliko se pri nas kritizira in kako malo dela! Posebno neprevidno je razpravljati o kakih vladnih ali državnih poslih. Gotovo ni vse dobro, toda če bi dotični kritik sam delal, kar kritizira, bogve kako bi naredil. Največ take kritike se sliši v vlakih in mnogi mislijo, da te to duhovito in moderno, ako tam na vse načine zabavljajo. Vozijo se tuji, ki sami napeljujejo na tak pogovor samo zato, da doma lahko poročajo in širijo nezaupanje proti naši državi in nas slabe na zunanji. Ko sem se nedavno v preteklem poletju vozil na gorenski progi, je sedel v istem vagonu bogat Dunajčan z družino. Peljal se je na Blede. Poleg njega je sedel neki dobrodušni »Kranjec« ki je baje precej časa živel na Dunaju. Kakor sem pozneje zvedel, sin slovenskih staršev, ki je danes pri nas državni uradnik. — Ta možakar je zabavljal čez upravo in vse do kosti obrat. Tujec Dunajčan se je naslajal nad kritikom in nešteto krat pripomnil: »V Avstriji ni bilo kaj takega itd.« Pripelje se mimo dvornih vihk in Dunajčan vpraša, kdo se tamkaj vozi? Spopitnik mu brezbržno odgovori: »Me ne interesira, kdo je tam, boljše plače naj nam dajo!« Ko sem nato Dunajčanu pojasnil, da se pelje vladar, mi takoj pripomni: »No Srbji so se vam lepo uslišili s svojim kraljem vred!« Možakarja tuja opomnim, da naj bo previden v svojem izražanju, da je vendar na naši zemlji in sem mu tudi deloma pojasnil da je stvar čisto drugačna. Dunajčan se je jel oproti, češ da ni tega vedel, ker je vedno čul le zabavljajenje in kritiko med vožnjo in da je že iz tega sklepal o simpatijah napram Avstrijcem, kajti med našim občinstvom ni bila redka nemška govornica. Prav tako se sliši povsod zabavljanje med našimi brati Hrvati. Zanimivo je, kako prostorsko udrihajo takozvani Svabi, posebno kadar govore s Slovincem. Kakor hitro spoznajo, da nisi Srb, takoj ne znajo več srbohrvaščine in govore samo nemško. Navadno vprašujejo, kaj je tam novega in pri mnogih sem opazil, da bi radi vedeli kdaj se Slovinci upro. Predno so Boigari vrgli Stambulskega, sem bil v Baranji in tamonjši Nemci so mnogo govorili o bodočih spremembah. Vprašal sem, od kod da imajo vse to in odgovor je bil: »Tako vendar pišejo vaši časopisi in

pravijo ljudje, ki od vas prihajajo!« Po vseh koncih, kjer so naseljeni Nemci, pa so mi pripovedovali in sicer kakor bi bil vsak sam odnose njegov prijatelj doživljal, kako kruti so z njimi Srbi. Vsek mi je pravil zgodbo, kako je pripeljal Nemec po cesti težko obloženo voz, nasproti pa je pripeljal Srb praznega. Srb se ni hotel umakniti, marveč pretepel Nemca in mu prevzal voz. Premišljeval sem o tej pripovedki in se spomnil na »Ago in Kristjana«. To so Nemci obrnili nase in uporabili v agitatcijsko svrhu proti Srbom v časa, ko jim država da vso svobodo in popolnoma nemške šole. V Karancu v Baranji, kjer so zelo zagrizeni imajo nemško in madžarsko šolo, srbske, odnosno hrvaške, pa še danes ni. (Slovenski železničarji morajo v Karancu v naši državi pošiljati otroke v nemško šolo.) Ko sem vprašal neko mimosidlo deklico ob madžarski meji, kje vodi pot v Beli monastir, isto v Baranji, mi je odgovorila nemško, da tega ne razume in da ji ni potreba znati tega jezika. Ali nas to ne uči, kakšni so naši neprijatelji in kako neprevidni smo, ko jih s proti državnemu pisavo v časopisih in neprevidnim ter netemeljenim kritiziranjem moralno podpiramo?

KINO TIVOLI
Samo 23. in 25. decembra
Specialni spored, 1 1/2 ure smeha!
»Burke s Harold Lloydom«
Mladini primerno.

Razne vesti.
DOSEJ PERO.
Ker so postala peresa tako draga, poskušajo pisati ljudje zopet s starim gosjim peresom. Ako je pravilno urezano ga lahko dobro uporabljamo. Saj je pisalo z njim človeštvo skoro 1000 let; koliko dragocenih knjig je bilo z njim napisanih! »Kosmos« naravoslovnih časopis, posveča kratek članek temu staremu pisalnemu orodju in pravi med drugim: Kdaj je prazdnap nastopilo gosje pero svoje vladarstvo, tega danes ne vemo. V starih časih so pisali ali s trdim kamenčkom v mehkejšo podlogo (vosek), ali pa s tekočimi barvnimi sestavinami, ki so jih spuščali skozi majhno cev na papir. Kar nenkrat se je pojavilo gosje pero kot pisalno orodje. Prve sledove uporabljenosti piščnjih peres za pisanje so zasledili v Španiji in pri Anglosahih. Teodoriku Velikemu kralju vzhodnih Gotov (okoli l. 500 po Kr.) piše neki Anonymus-Valesis, da je sablonski njegov podpis s peresom skozi preključano pločevino. Kakšne vrste je bilo to pero tega ne vemo; toda nakoliko peknost in gost. Tudi peresa orlov krokodiljev in vrán so se včasih uporabljala poleg teh še do začetka 16. stoletja peresa iz trsa med tem-ko so izdelovali listine in dragocene rokopise s čopičem. Najcenejše pero je bilo gosje in kljub temu, da so prišla v 19. stoletju l. 1834 na površje kovinska pisalna peresa, je ostalo gosje pero v uporabi približno do leta 1870—1880 O Aleksandra Dumasu pripovedujejo, da je pisal svoje svetovnoznane romane samo z gosjim peresom.

Akademiki maraji. Abel Hermant je že šestkrat izpodletel pri svoji kandidaturi za Francosko akademijo. Ko je imel tretji izpodbir za sabo, v aprilu 1923, je domneval tednik »Aux Ecoutées«, da utegne biti avtor romana »Les Transatlantiques« tako slabo zapisan zбог mladostnega dela »Cavalier Miserey«, ki ga je napisal po svojem prostovoljskem letu in ki ga je polkovnik njegovega polka dal na gnoju sežgati. Vendar reč bi morala zastarati, saj temu je že 40 let in Hermant ni dal nikoli ponatiska na svetlo... Razen tega mu natančljivi jeziki podtikajo opolko govorenje, pa brez dokazov. Bolj jasen in javen je bil očitek kosmatih kvant pri Gustavu Drozu, čigar »Monsieur, Madame et Bébé« je imel velikanski uspeh v prošlem stoletju. Opravičeno je naznanil svojo kandidaturo med nesmrtniki. Teda- dajci pa so nasprotniki izvojnili pohujšljivo, klafarsko zadevo, ki je bila v zvezi z italijanskim kraljem Viktor Emanuel je imel zbirko vseh erotikov 18. stol. Kadar je odšel v Alpe na divjo kozo, si je vselej vzjel nekaj dražljivih zvezkov. V tem pogledu je celo nadkriljeval grofa d'Artols, poznejšega kralja Karla X., prevejanca, ki se je nastajal nad libertinskimi avtorji ter dal v lastni tiskarni s srebrnimi črkami natiskati razkošni snopič »Le Partier des Chartreux«. Laški vladar se je torej naveščal »kvantitativnih« umazanij iz dobe Ludovika XV. in si je zaželel sodobnega ljubavnega romančka. Poslal je v Pariz amisarja, ki pa je našel zaprta vrata pri vseh književnikih. Celo požrešni in pivski Charles Monselet, ki je zložil sonet na čast prašču (o, pujske, dragi angel!), je odklonil. Droz pa je napisal sodoben erotični roman, ki se je tako prikupil staremu kralju, da ga je imel na letovišču vedno pod zglavjem (1887). Ko se je to razvedelo, so ga hoteli vsi člani Akademije čitati, vendar pa je moral Droz umakniti svojo kandidaturo. In še danes so nesmrtniki tako rahločutni, daš jim utegneta dva tovarišča, škof in abbe, dati odvezo. Kako pa si je slavni A. Daudet zaprl pot v Akademijo z romanom »Nesmrtniki«, kjer so bili karikirani domala vsi člani Franc. Akademije v drski spoznatni obliki in obliki, o tem v drugi prilici.

Smrt najslavnijšega detektiva. »Daily Chronicle« poroča iz Newyorka, da je tam umrl detektiv W. A. Pinkerton. Pinkerton je bil najslavniji detektiv v Zedinjenih državah in eden najženjalnih in znanih kriminalistov zadnjih desetletij. Številne pustolovine, ki jih je za časa svoje dolge kariere doživel, so bile večkrat opisane v romanih in obdelane v dramah. William Allan Pinkerton je pričel svojo življenjsko pot kot trgovski pomočnik. Začutil pa je kmalu, da ni sposoben za ta poklic in instinktivno se je posvetil kriminalistiki. Stopil je v službo nekoga privatnega detektivskega podjetja. S svojo neverjetno drznostjo in izvanredno spretnostjo v zasledovanju si je že tekom prvih let priboril veliko slavo. S pomočjo nekoga mečena je nato kasneje sam ustanovil privatno detektivsko podjetje, ki je zaslovelo po celem svetu. V njegovem biroju je bilo zaposlenih nad 3000 agentov. Največji londonski finančni zavodi, največji trgovci so se priletavali k Pinkertonovim klijentim. Prvi Pinkertonovi molstrski uspehi segajo

že v 80 leto preteklega stoletja nazaj. Slaven je postal z odkritjem tolpe ponarejevalcev denarja. Voditeljem te tolpe se je posrečilo, da so ukradli iz tresorja »Anglieške banke« originalne plošče, ki so se uporabljale za izdelovanje fanti-bankovcev. Tatovi so nato s klišejem pobegnili v Newyork. Vsa londonska policija in večina newyorških detektivov je bila mobilizirana, ali vsa prizvedovanja so ostala brezuspešna. Sedaj je Pinkerton pokazal svoj talent. Brez vsakega poverjenja se je lotil naloge in po preteku kratke dobe je v neki londonski krojačnici izsledil dva člana drzne tolpe. Njegovo naravnost fenomenalno delo pa je bila aretacija glasovitega muzejskega vlomilca, ki je med drugim tudi iz zbirke vojvodinje Devonshire odnesel klasične podobe ogromne vrednosti. Tat se je pisal Adam Worth in je imel v bližini Klapham Commona svojo lastno vilo, kjer je živel v največjem razkošju. Splošno so ga smatrali kot uglednega in poštenega človeka. Pinkerton pa je odkril v njem enega najnevarnejših zločincev, ki je imel na vesti že številne bombe atentate, umore in tatvine. O Pinkertonu nadalje pripovedujejo, da je spreobrnil marsikaterega težkega zločinca. Tako je postal v Liverpoolu radi svojih lumparih splošno znani vlomilec »Mali Jerry« pod njegovim vplivom pošten in spoštovan človek, ki si je pozneje priboril celo zdravniško diplomino in je umrl kot slaven kirurg.

Tutankamenova sprehodna palica. Iz Luksora poročajo, da so v Tutankamenovem grobu našli tudi sprehodno palico starega egiptovskega kralja. Palica je močno pozlačena.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Prvi del elegantne družbene - kriminalne drame
TRAGEDIJA LJUBAVI
s priljubljenim MIO MRY v glavni vlogi
samo še v sredo 19., četrtek 20. dec. v KINO „Ljubljanski dvor“
!!! Ne zamudite !!!

Kvarglje
prvovrstne, v majih škatljicah po 250 kom. najcenejše razpoložljive
Stevan Engelsman.
tvornica kvargljev, Petrovaradin

Tovarna za zrcala
z vsem inventarjem se prodajo na nizki ceni. Nihaja se v ljubljanski okolici tik kolodvora. Reflektanti naj naslovljivo ponudbe pod »Tovarna zrcal« na Aloma Company, Ljubljana.

Najboljši premog, drva in oglice
kupite najceneje pri Družbi ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220. 2243

Gamaufovo umetno grojilo za cvetlice
je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—
Razpošilja društvo

„Vrinarska šola“ v Kranju.
Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Urbanc in drogerija „Adria“.

Prager Presse za Jugoslavijo.
Ta najbolj informiran in najbolj razširjen dnevnik v Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40.— mesečno.
Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antante.

Zahvala.
Izpolnjujoč svojo dolžnost, se podpisani v svojem in v imenu svojih sorodnikov udano zahvaljujem vsem onim, ki so mojemu dragemu bratu
Viktorju Merlaku
blagovolno preskrbeli nad vse časten pogreb in ga v tako mnogobrojnem številu spremljali na njegovih poslednjih poti.
Posebno toplo se zahvaljujem Dravski divizijski oblasti, mestni občini ljubljanski, Savezu dobrovoljcev, Organizaciji jugoslov. nacionalistov ter gosposki, ki se je v imenu dobrovoljcev v ginaljnih besedah poslovil od rajnega.
Ljubljana, dne 20. decembra 1923.
Alejs Merlak.

STEZNIKE (moderac)
po životni meri priporoča Ana Butter
Dunajska cesta 6-8 v hiši lekarne Piccoli.

ABADIE
Glavna zaloga cigaretne papirja in vsch vrst
ovoini papir
A. Lampret, Ljubljana
Krekov trg 10.

Božič in Novo leto!!
Ako hočete in želite dobro nam najbednejšim slepm, kupite naš kolecar
»MI SLEPI«
ki je najlepši dar za vas in nas. Dobi se v vseh knjigarnah, papirnih trgovinah, trafikah invalidov in založništva: »Podporno društvo slepih«, Ljubljana, Wolfova 12. — Cena mu je Din 20.

EKT
Najboljše toaletno milo kralj. dvornega dobavitelja se dobi povsod.
Glavna zaloga: A. Lampret Ljubljana
Krekov trg 10.

Za božič najlepše darilo za mladino so knjige
Golar, Prelepa Vasiljca, cena Din 10.—
Verne, Drama v zraku I, . . . 10.—
Kaj si je izmislil Dr. Oks II, . . . 12.—
priporoča Narodna knjigarna, Ljubljana, Prešernova ul. 2.

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“!

NAJNOVEJŠE KNJIGE
Tiskovne zadržge v Ljubljani.
Nevačan A., Samoselnik. Povesti. Vezano Din 48.—; broš. Din 40.—; poštnina Din 1-50.
Nurban-Vajanski, Letoše sanje. Povest. Vezano Din 28.—; broš. Din 22.—; poštnina Din 1-50.
Slonkiewicz Z ognjem in mečem. Ilustr. zgod. romec. Vezano Din 120.—; broš. Din 106.—; poštnina Din 5-50.
Lah, Angellin Nidra. Zgodovinski roman korotanski. Vezano Din 32.—; poštnina Din 1-50.
Fregelj J. Anzele. Zalogra. Vezano Din 28.—; broš. Din 22.—; poštnina Din 1-50.
Thoma, letalna železnica. Igra. Broš. Din 23.—; poštnina Din 0-75.
Goster, Utoplenec. Zgodovinski roman. Vezano Din 70.—; broš. Din 60.—; poštnina Din 3.—
Vebor, znanost in vera. Mehko vezano Din 65.—; poštnina Din 1-50.
Cernolj L., Materija in energija. Mehko vezano Din 60.—; poštnina Din 1-50.
Molik A., Jugoslavija. Opis pokrajina. Mehko vezano Din 65.—; broš. Din 50.—; poštn. Din 2-50.
Stožbena pragmatika drž. nameščencev. Din 8.—; poštnina Din 0-75.
Novi vojaški zakon. Din 18.—; poštnina Din 1.—

Milka Barbič
učenka pri Uršulinkah
danes, 18. t. m., ob tritret na trinajst po kratki, mučni bolezni, v 14. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne rajnice se vrši v četrtek, 20. t. m., ob 14-ih iz obč. javne bolnice, na pokopališče k Sv. Križu.
V LJUBLJANI, 18. decembra 1923.
Andrej in Olga Barbič, starši, Elza, sestra.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.
Povodom bridke izgube našega ljubljenega sinčka
Leončka
se zahvaljujemo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izredno izkazano sočutje, s katerim so lajšali nam bol v težkih urah. Zahvaljujemo se tudi za obilno darovano cvetje in spremstvo k njegovemu zadnjemu počitku.
LJUBLJANA, 19. decem. 1923.
Žalujoča rodbina Boh.

